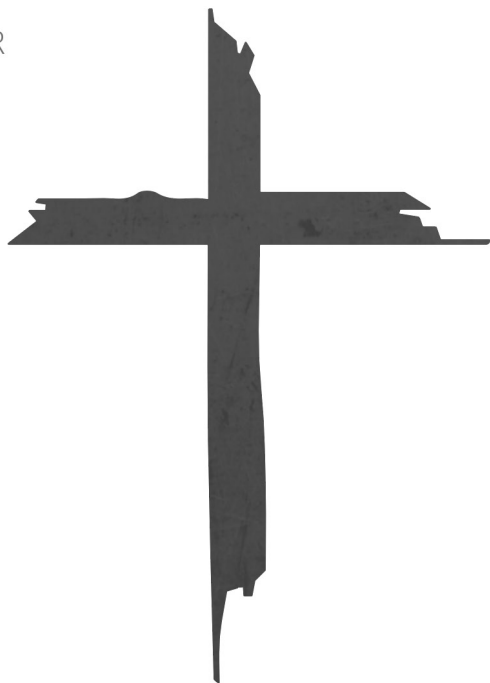

WAAROM MOEST JEZUS STERVEN?

VIJFTIG ANTWOORDEN
OP EEN BELANGRIJKE VRAAG

JOHN PIPER

geloofstoerusting.nl

Leesfragment

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend. Eventuele (tekstuele) wijzigingen in eindproduct voorbehouden.

Christus, de kruisiging en de concentratiekampen

De belangrijkste vraag van de eenentwintigste eeuw is: 'Waarom heeft Jezus Christus zoveel geleden?' Om te zien hoe belangrijk die vraag is, moeten we niet in menselijke oorzaken blijven steken. Het ultieme antwoord op de vraag: 'Wie heeft Jezus gekruisigd?' is: God. Een ontzetsende gedachte. Jezus was Zijn Zoon! Toch leidt de hele Bijbel tot die conclusie.

Het kwade ten goede gedacht

De profeet Jesaja zegt: 'Maar het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem ziek gemaakt' (Jesaja 53:10). In het Nieuwe Testament staat: 'Die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons allen overgegeven heeft' (Romeinen 8:32). 'Hem [Christus] heeft God openlijk aangewezen als middel tot verzoening, door het geloof in Zijn bloed' (Romeinen 3:25).

Vreugde is niet slechts een bijproduct van gehoorzaamheid aan God, ze is onderdeel van die gehoorzaamheid.

Maar hoe verhoudt deze daad van God zich tot de verschrikkelijke zonde van de mensen die Jezus ter dood brachten? In de Bijbel staat het antwoord op deze vraag in een gebed van de eerste christenen: 'Want, in waarheid, tegen Uw heilig Kind Jezus (...) zijn Herodes en Pontius Pilatus samen met de heidenen en de volken van Israël bij-

eengekomen, om alles te doen wat Uw hand en Uw raadsbesluit van tevoren bepaald had dat er gebeuren zou' (Handelingen 4:27-28). De diepgang en de reikwijdte van deze goddelijke soevereiniteit benemen ons de adem. Toch is dit antwoord ook de sleutel tot onze zaligheid. God had van tevoren bepaald dat Hij slechte mensen zou gebruiken om de wereld het goede ten deel te laten vallen. 'Jullie hebben kwaad tegen mij bedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht' (Genesis 50:20).

**Bij Jezus' sterven draait het niet om de oorzaak,
maar om het doel – de bedoeling.**

Omdat God het kwade ten goede heeft gedacht, moeten we kijken naar Gods bedoeling met het lijden van Jezus en niet blijven hangen in de waaromvraag. Bij Jezus' sterven draait het niet om de oorzaak, maar om het doel – de bedoeling. Mensen kunnen zo hun redenen hebben om Jezus uit de weg te willen ruimen, maar alleen God is in staat om er iets goeds voor de wereld uit te laten voortkomen. Ten diepste zijn Gods bedoelingen met Jezus' sterven ondoorgrondelijk. Ik ben dan ook verre van volledig wanneer ik in dit boek vijftig redenen bespreek waarom Jezus moest lijden en sterven. Het is mijn doel de Bijbel te laten spreken. Dat is immers het Woord van God. Ik hoop dat deze vingerwijzingen het verlangen wekken om steeds meer te weten te komen van Gods bedoelingen met het lijden en sterven van Zijn Zoon.

De uniciteit van Jezus' lijden en sterven

Jezus werd veroordeeld als een oproerkraaier die de troon van Rome bedreigde. Toch ontketende Zijn dood in de drie eeuwen daarna een vermogen om te lijden en lief te hebben, waardoor het Romeinse Rijk een ander aanzien kreeg. Die kracht werkt nog altijd door in de wereld.

Waarom was de dood van Jezus zo krachtig? Het antwoord is dat Zijn lijden en sterven volstrekt uniek waren. Met Zijn opstanding uit de dood drie dagen later bekrachtigde God wat Jezus' dood tot stand had gebracht.

Jezus' lijden en sterven was uniek, omdat Hij meer was dan alleen maar een mens. Hij was, zoals de geloofsbelijdenis van Nicea het verwoordt: 'waarachtig God uit waarachtig God'. Dit is het getuigenis van de mensen die Hem hebben gekend en die van Hem de opdracht kregen de wereld in te trekken om te verkondigen wie Hij is. De apostel Johannes verwees naar Christus als 'het Woord' toen hij schreef: 'In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. (...) En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond' (Johannes 1:1, 14).

Jezus was niet alleen God. Hij heeft als mens ook volmaakt onschuldig geleden. Hij was niet alleen onschuldig aan godslastering, maar onschuldig aan alle zonden. Een van Zijn discipelen schreef: 'Die geen zonde gedaan heeft en in Wiens mond geen bedrog gevonden is' (1 Petrus 2:22). Uniek was ook dat Hij bij Zijn lijden en sterven Zelf de regie in handen hield. Een van de verbazingwekkendste uitspraken die Jezus ooit deed, ging over Zijn eigen dood en opstanding: 'Daarom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik Mijn leven geef om het opnieuw te nemen. Niemand neemt het Mij af, maar Ik geef het uit Mijzelf; Ik heb macht het te geven, en heb macht het opnieuw te nemen' (Johannes 10:17-18). Welke mensen Jezus hebben gedood, is een vraag die er eigenlijk niet toe doet. Hij koos ervoor te sterven. Zijn Vader had dat zo besloten. Jezus aanvaardde dat.

De opstanding

Na dit unieke lijden en sterven liet God Jezus verrijzen uit het graf om al Zijn aanspraken te bekrachtigen. Dat gebeurde drie dagen later. Vroeg op de zondagmorgen stond Hij op uit de dood. Veertig dagen

lang verscheen Hij talloze keren aan Zijn discipelen, voordat Hij opvoer naar de hemel (Handelingen 1:3).

De discipelen waren niet zulke naïeve, simpele zielen, dat ze meteen geloofden dat Hij was opgestaan. Het waren nuchtere mensen. Ze wisten dat niemand opstond uit de dood. Op een gegeven moment at Jezus een stukje vis om te bewijzen dat Hij geen geestverschijning was (Lukas 24:39-43). Het ging hier niet om de opstanding van een dood lichaam. Het was de opstanding van de Godmens tot een nieuw, onverwoestbaar leven. De vroege kerk bejubelde Hem als God van hemel en aarde. Ze zeiden: 'Nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand had gebracht, [heeft Hij] Zich gezet aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen' (Hebreeën 1:3). Jezus had de taak Die God Hem had gegeven, volledig vervuld. Zijn opstanding was er het bewijs van dat God tevreden was. Dit boek gaat over wat het lijden en sterven van Jezus voor de wereld tot stand heeft gebracht.

Golgotha en de concentratiekampen

Het is tragisch dat het lijdensverhaal aanleiding heeft gegeven tot antisemitisme en tot gewelddadigheden tegen moslims. Als christenen schamen we ons ervoor dat veel van onze voorouders niet in de geest van Christus hebben gehandeld. Ongetwijfeld zijn er van dit kwaad ook nog sporen te vinden in ons hart. Het ware christendom – dat radicaal verschilt van de westerse cultuur en dat je in vele christelijke gemeenten misschien niet eens meer aantreft – vindt verbreiding van godsdienst door middel van geweld verwerpelijk. 'Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Als Mijn koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben' (Johannes 18:36). De weg van het kruis is de weg van het lijden. Het is de roeping van christenen zelf te sterven, niet om anderen te doden. Zo moeten ze aan de wereld laten zien hoe lief Christus hen heeft.

Ware christelijke liefde prijst op een nederige en tegelijk moedige manier Christus aan alle volken aan als de enige weg om bij God te kunnen komen en door Hem te worden gered. Wat het ook kost. Jezus

zei: 'Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij' (Johannes 14:6). Maar laat dit volstrekt helder zijn: het vernederen of minachten van anderen of het vervolgen van anderen door hen hoogmoedig te kleineren of bloot te stellen aan geweld, kruistochten of concentratiekampen is *niet* christelijk. Dat waren en zijn afschuwelijke vormen van ongehoorzaamheid aan Jezus Christus. In tegenstelling tot veel van Zijn volgelingen bad Hij aan het kruis: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen' (Lukas 23:34).

Mensen die de kruisiging van Jezus Christus ontkennen, leven in een historische droomwereld.

Het leven en sterven van Christus is de belangrijkste gebeurtenis in de geschiedenis en een onderwerp waarover ook in de eenentwintigste eeuw in de politiek en in de huiskamers de emoties nog hoog kunnen oplopen. Net zomin als je kunt ontkennen dat de Holocaust heeft plaatsgevonden, kun je ontkennen dat Christus werd gekruisigd. Sommigen vinden het gewoon te afschuwelijk om te beamen dat dat met Hem is gebeurd. Volgens anderen gaat het om een ingewikkelde samenzwering van gelovigen om sympathie af te dwingen. Maar wie de kruisiging ontkent, leeft in een historische droomwereld. Jezus Christus heeft onuitsprekelijk geleden en is gestorven. Dit geldt ook voor de Joden in de Tweede Wereldoorlog.

Ik ben niet de eerste die Golgotha en de concentratiekampen met elkaar in verband brengt. In zijn hartverscheurende, onschuld-benemende, schokkende boek *Nacht* vertelt Eli Wiesel over zijn ervaringen toen hij als tiener samen met zijn vader in de concentratiekampen van Auschwitz, Buna Lager en Buchenwald verbleef. Daar hing je altijd de dreiging van 'de selectie' boven het hoofd: het wegvoeren van de zwakken om gedood en in de ovens verbrand te worden.

In dat boek legt Wiesel één keer verband tussen Golgotha en de concentratiekampen, in een passage over de oude rabbijn Akiba Dumer.

Akiba Dumer verliet ons, als slachtoffer van de selectie. De laatste tijd dwaalde hij rond met een glazige blik in zijn ogen en vertelde hij aan iedereen die het maar horen wilde hoe zwak hij zich voelde. 'Ik kan zo niet doorgaan. (...) Het is echt met me gedaan.' Je kon hem geen moed meer inspreken. Hij luisterde niet naar wat we tegen hem zeiden. Hij kon alleen nog maar herhalen dat het echt met hem was gedaan, dat hij de strijd niet langer volhield, dat hij geen kracht meer had en ook geen geloof. Vaak werden zijn ogen dan opeens uitdrukkingloos, niets dan twee open wonden, twee poelen van doodsangst.

Daarop geeft Wiesel dan het prikkelende commentaar: 'Arme Akiba Dumer, als hij in God had kunnen blijven geloven, als hij op dit Golgotha nog maar iets van God had kunnen ontwaren, zou hij niet het slachtoffer zijn geworden van de selectie.' Ik wil Eli Wiesel geen woorden in de mond leggen. Ik weet niet goed wat hij hiermee heeft willen zeggen. De vraag dringt zich wel op: Waarom legt hij dit verband tussen Golgotha en de concentratiekampen?

Als ik deze vraag zo stel, gaat het me niet om oorzaak of schuld. Ik denk dan aan betekenis en hoop. Zou het kunnen dat de uiteindelijke betekenis van het lijden van het Joodse volk – niet de oorzaak ervan – ligt in het lijden van Jezus Christus? Is de gedachte mogelijk dat Christus' lijden niet naar Auschwitz heeft geleid, maar dat Auschwitz juist heeft geleid tot een beter begrijpen van Christus' lijden en sterven? Misschien kan alleen Jezus de diepte peilen van het lijden van het Joodse volk, van wat Eli Wiesel 'één lange nacht' noemde. Kan ook de generatie Joden, waarvan de grootouders hun eigen afgrijselijke vorm van kruisiging hebben doorstaan, misschien als geen ander begrijpen wat er op Golgotha met de Zoon van God is gebeurd? Ik laat de vraag open. Ik weet het niet.

Wat een ironie dat christenen antisemitisch zijn geweest! Jezus en al Zijn volgelingen waren joods.

Maar dit weet ik wel: die zogenaamde 'christenen' die de kampen bouwden, hebben nooit de liefde gekend die Jezus ertoe bewoog de gang naar Golgotha te maken. Ze hebben de Christus niet gekend, Die in plaats van te moorden om een cultuur te redden, stierf om de wereld te redden. Er zijn christenen – ware christenen – die wel de betekenis van het lijden en sterven van Christus hebben gezien en verbroken en verslagen zijn door Zijn lijden. Zou het kunnen dat zij, beter dan menig ander, het lijden van het Joodse volk kunnen zien en er iets van kunnen peilen?

Wat een ironie dat christenen antisemitisch zijn geweest! Jezus en al Zijn eerste volgelingen waren Joden. Uit elke bevolkingsgroep in Palestina waren er mensen betrokken bij Jezus' kruisiging (en niet alleen Joden). Uit elke bevolkingsgroep hebben mensen dat tegen proberen te houden (ook Joden). God Zelf speelde de belangrijkste rol in de dood van Zijn Zoon. De cruciale vraag is dus niet wie Jezus hebben omgebracht, maar welke gevolgen Zijn dood heeft gehad – en nog heeft – voor de hele wereldbevolking: joden, moslims, boeddhisten, hindoes en ook mensen zonder godsdienst.

Uiteindelijk draait het nog maar om één vraag: Waarom? Waarom kwam Jezus om te lijden en te sterven? Het gaat me dan niet om de *oorzaak*, maar om de *bedoeling*. Wat heeft Christus met Zijn lijden en sterven tot stand gebracht? Waarom moest Hij zoveel lijden? Wat voor groots is er op Golgotha voor de wereld gebeurd?

Daarover gaat de rest van dit boek. Uit het Nieuwe Testament heb ik

vijftig redenen voor het lijden en sterven van Christus opgediept. Niet vijftig oorzaken, maar vijftig bedoelingen. Oneindig veel belangrijker dan de vraag wie Jezus heeft gedood, is de vraag: *Wat heeft God voor zondaars zoals jij en ik tot stand gebracht door Zijn Zoon naar de aarde te sturen om voor ons te sterven?* Daar gaan we ons in verdiepen.

Jezus moest sterven ... om de toorn van God op Zich te nemen

*Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt.
(Galaten 3:13)*

*Hem heeft God openlijk aangewezen als middel tot verzoening, door het geloof in Zijn bloed. Dit was om Zijn rechtvaardigheid te bewijzen vanwege het voorbijgaan aan de zonden die eertijds hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God.
(Romeinen 3:25)*

*Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon zond als verzoening voor onze zonden.
(1 Johannes 4:10)*

Als God niet rechtvaardig was, zou het lijden en sterven geen vereiste zijn geweest voor Zijn Zoon. Als God niet liefdevol was, zou Zijn Zoon niet bereid zijn geweest om te lijden en te sterven. Maar God is zowel rechtvaardig als liefdevol. Daarom is Zijn liefde bereid te voldoen aan de eisen van Zijn rechtvaardigheid.

Gods wet eist: 'Daarom zult u de HEBRE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht' (Deuteronomium 6:5). Toch houden wij allemaal meer van andere dingen. Dat is dus zonde – God ontoren door in ons leven niet Hem op de eerste plaats te

stellen, maar andere dingen en dat we ook daarnaar handelen. Daarom staat er in de Bijbel: 'Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God' (Romeinen 3:23). Wij verheerlijken datgene waarvan we het meest genieten. Dat is niet God.

Zonde is dus niet iets onbeduidends, want we zondigen niet tegen een onbeduidende Koning. Hoe hoger de status van de beledigde persoon, des te ernstiger de belediging. De Schepper van hemel en aarde is het waard dat we Hem oneindig veel respect, bewondering en trouw betonen. Wie Hem niet liefheeft, maakt zich niet schuldig aan een onbeduidend vergrijp, maar aan verraad. Het onteert God en maakt het menselijk geluk kapot.

Omdat God rechtvaardig is, kan Hij deze zonden niet zomaar onder het vloerkleed vegen. Ze wekken bij Hem een heilige toorn op. Ze moeten bestraft worden. 'Want het loon van de zonde is de dood' (Romeinen 6:23). 'De mens die zondigt, die zal sterven' (Ezechiël 18:4).

Er rust een heilige vloek op alle zonden. Die niet bestraffen, zou onrechtvaardig zijn. De vernedering van God zou erdoor onderstreept worden. De wereld zou dan in wezen geregeerd worden door een leugen. Daarom zegt God: 'Vervloekt is ieder die niet blijft bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen' (Galaten 3:10; Deuteronomium 27:26).

Maar de liefde van God berust niet in de vloek die de hele zondige mensheid boven het hoofd hangt. Het schenkt Hem geen voldoening blijk te geven van Zijn toorn, hoe heilig die ook is. Daarom stuurt God Zijn eigen Zoon om Zijn toorn weg te nemen en de vloek te dragen voor iedereen die vertrouwt op Hem. 'Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden' (Galaten 3:13).

Dat betekent het woord 'verzoening' in Romeinen 3:25. Het verwijst naar het wegnemen van Gods toorn door er iets anders voor in de

plaats te stellen. God voorzag daar Zelf in door Jezus Christus te zenden als plaatsvervanger. Christus haalt niet slechts een streep door de toorn; Hij laat die op Zichzelf neerkomen in plaats van op ons. Gods toorn is rechtvaardig; ze werd uitgegoten, niet herroepen.

God stuurt Zijn eigen Zoon om Zijn toorn weg te nemen en de vloek te dragen voor iedereen die vertrouwt op Hem.

Laten we ervoor uitkijken dat we God niet serieus nemen of Zijn liefde bagatelliseren. We krijgen pas werkelijk diep ontzag voor de liefde van God voor ons als we ons rekenschap geven van de ernst van onze zonden en de rechtvaardigheid van Zijn toorn. Als we door genade onze onwaardigheid gaan beseffen, kunnen we met het oog op het lijden en sterven van Jezus zeggen: 'Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon zond als [de toorn opvangende] *verzoening* voor onze zonden' (1 Johannes 4:10).

Jezus moest sterven ... om zijn hemelse Vader te behagen

*Maar het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen,
Hij heeft Hem ziek gemaakt.
(Jesaja 53:10)*

*[Zoals ook] Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf
voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer,
tot een aangename geur voor God.
(Efeze 5:2)*

Jezus nam Zijn vertoornde Vader de zweep niet uit handen. Hij dwong Hem niet de mensheid genadig te zijn. Zijn dood betekende niet dat God er met tegenzin in toestemde toegankelijk te zijn voor zondaars. Nee, wat Jezus deed toen Hij leed en stierf, was het idee van Zijn Vader. Het was een adembenemende strategie die al vóór de schepping werd bedacht, toen God het plan voor de geschiedenis van de wereld maakte. Daarom spreekt de Bijbel over Gods 'eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden der eeuwen' (2 Timotheüs 1:9).

In het Oude Testament ontvouwde dit plan zich al. De profeet Jesaja voorzegde het lijden en sterven van de Messias in de plaats van zondaars. Hij zei al dat Christus 'door God geslagen' zou worden in onze plaats:

Voorwaar, onze ziekten heeft Hij op Zich genomen,
onze smarten heeft Hij gedragen.
Wij hielden Hem echter voor een geplaagde,
door God geslagen en verdrukt.
Maar Hij is om onze overtredingen verwond,

om onze ongerechtigheden verbrijzeld.
De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem,
en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen.
Wij dwaalden allen als schapen,
wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg.
Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen
op Hem doen neerkomen.
(Jesaja 53: 4-6)

Het verbazingwekkendst aan dit plaatsvervangende lijden en sterven van Christus is dat het Gods idee was. Christus ging niet in tegen Gods plan om zondaars te straffen. Hij aanvaardde de rol die Zijn Vader Hem in Zijn heilsplan had toebedeeld. 'Het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem ziek gemaakt' (Jesaja 53:10).

**Het verbazingwekkendst aan het
plaatsvervangende lijden en sterven van Christus is
dat het Gods idee was.**

Dit verklaart de paradox van het Nieuwe Testament. Enerzijds is het lijden en sterven van Christus het uitgieten van Gods toorn vanwege de zonde. Anderzijds is Christus' lijden en sterven een daad van onderwerping en gehoorzaamheid aan de wil van de Vader. Christus riep vanaf het kruis: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten!' (Mattheüs 27:46). Toch zegt de Bijbel dat Christus ons heeft liefgehad 'en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer, tot een aangename geur voor God' (Efeze 5:2).

O, laten we het verschrikkelijke wonder van de liefde van God aanbidden! Dat is niet iets sentimenteels. Niet iets simpels. Omwille van

ons deed God het onmogelijke: Hij goot Zijn toorn uit over Zijn eigen Zoon, hoewel Jezus dat in Zijn onderworpenheid aan de wil van Zijn Vader absoluut niet had verdiend. Toch was juist de bereidheid van de Zoon om de straf voor de zonden te dragen, kostbaar in de ogen van God. De drager van Gods toorn was oneindig geliefd.